

1

Metinde hükümdar örneği hangi temel hakikati anlatmak için kullanılmıştır?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 1

Tek bir zatın, farklı alanlarda farklı isim, görev ve görünüşlerle tanınabilmesini açıklamak için kullanılmıştır.

2

Hükümdarın farklı tabakalarda farklı biçimlerde görünmesi hangi yönüyle ilahî isimlere benzer?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 2

Allah'ın da farklı varlık alanlarında farklı isim ve tecellilerle bilinmesine benzer.

3

Bu örnekten ilahî hakikatlere
geçilirken hangi temel benzerlik
kuruluyor?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 3

Tek olan Rabbin de kâinatın çeşitli dairelerinde çok farklı isim ve tecellilerle tanınması benzerliği kuruluyor.

4

Metinde ilahî isimlerin birbirinden kopuk değil de birbiriyle ilişkili olduğu nasıl anlatılır?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 4

Her birinin ötekine işaret ettiği,
birbirini tamamladığı ve iç içe
göründüğü belirtilir.

5

Her âlemde bir ismin daha baskın olması, diğer isimlerin yokluğu anlamına gelir mi? Neden?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 5

Gelmez; çünkü metin diğer isimlerin o baskın ismin içinde veya ona bağlı olarak bulunduğunu bildirir.

6

Metin, varlıkların her seviyesinde
özel tecelli bulunduğunu
söyleyerek insanı hangi sonuca
götürür?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 6

En küçük şeylerin bile ilahî ilgi dışında olmadığı sonucuna götürür.

7

Allah'ın her şeye yakın olmasıyla
çok sayıda nuranî perde
bulunması arasında nasıl bir
denge kuruluyor?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 7

Yakınlığın hak olduğu, fakat bu yakınlığın farklı mertebeler ve tecelli katmanları üzerinden idrak edildiği anlatılıyor.

8

Hâlık isminin küçük bir
mertebesinden en büyük
mertebesine uzanan çizgi bize
nevi düşündürür?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 8

Aynı ismin, ferdî yaratılıştan bütün kâinatın yaratılışına kadar uzanan geniş bir kapsamı olduğunu düşündürür.

9

“Daire-i sıfâta yanaşmak” sözüyle nasıl bir ilerleme anlatılmaktadır?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 9

Eserlerden ve yaratılmışlıktan başlayıp, onları ortaya koyan ilahî vasıfları daha yakından tanımaya doğru bir ilerleme anlatılmaktadır.

10

Metindeki ilk benzetmede devlet yapısına dair hangi unsur öne çıkarılmıştır?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 10

Tek yöneticinin, idarenin çeşitli kısımlarında farklı ad ve yetkilerle tanınması öne çıkarılmıştır.

11

Hükümdarın kimi yerde adaletle,
kimi yerde idareyle, kimi yerde
askerî güçle öne çıkması hangi
mantığı açıklar?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 11

Aynı zatın farklı sahalarda farklı vasıflarının öne çıkabileceği mantığını açıklar.

12

Hükümdarın “hazır, gören, bilen, idare eden” gibi yönlerle anlatılması hangi sonuca hazırlar?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 12

Sonraki kısımda ilahî tasarrufun çok yönlü oluşunu kavramaya hazırlar.

13

Rububiyet mertebeleri ile uluhiyet
dairelerinin ayrı ayrı zikredilmesi
neyi gösterir?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububiyet-mertebeleri

Cevap 13

İlahi hakikatlerin tek boyutlu değil, çok yönlü ve dereceli olduğunu gösterir.

14

Kâinatta çeşit çeşit sanat ve yaratılmışlar bulunması ilahî isimlerle nasıl ilişkilendirilir?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 14

Bu çeşitlilik, farklı isimlerin farklı tecellilerine ayna olarak ilişkilendirilir.

15

Her tabakada özel rububiyet
bulunması kulun kendisine
bakışını nasıl etkiler?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 15

Kendisini sahipsiz değil, doęrudan ilahî terbiye ve ilginin konusu olarak görmesini saęlar.

16

Metne göre küçük veya büyük her varlıkta özel bir isim cilvesi bulunmasının sonucu nedir?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 16

Her varlığın değersiz ve başıboş olmadığını, ilahî ilgiye konu olduğunu gösterir.

17

Nuranî perdeler ifadesi, kulun bilgi yolculuğu açısından ne anlam taşır?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 17

Hakikate bir anda değil, derece derece ve tecelli mertebeleri üzerinden ulaşılabileceği anlamını taşır.

18

Parçanın son cümlesi, insanın tefekkür yolunda hangi hedefe yaklaşmasını ifade eder?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 18

Yaratılmışlardan hareketle ilahî
sıfatları daha derin tanıma
hedefine yaklaşmasını ifade eder.

19

Metindeki padişah
benzetmesinde “tek kişi, çok
unvan” ilişkisi neden
kurulmuştur?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 19

Bir olanın, farklı görev ve görünüşler sebebiyle çok isimle tanınabileceğini göstermek için kurulmuştur.

20

Hükümdarın her tabakada bilgi ve hâkimiyetinin sürmesi hangi düşünceye örnek olur?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 20

Merkezî bir iradenin, çeşitli vasıtalarla bütün alanlarda etkisini sürdürebilmesine örnek olur.

21

Bu benzetmeden hareketle
âlemlerin Rabbi hakkında hangi
sonuca varılır?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 21

Rububiyet, uluhiyet, kudret, sıfat ve fiiller açısından çok sayıda isim ve tecelli bulunduğu anlaşılır.

22

Fiillerin birbirini tamamlaması
neye işaret eder?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 22

Kâinattaki işleyişin dağınık değil,
hikmetli bir bütünlük içinde
yürüdüğüne işaret eder.

23

Her âlemde bir ismin unvanının
tecelli etmesi, kâinatı okumada
nasıl bir yöntem verir?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 23

Her alanı, o sahada baskın olan ilahî ismin penceresinden değerlendirme yöntemi verir.

24

Bir ismin her şeyi kuşattığı hâlde
tek bir şeye özel bir ilgi göstermesi
nasıl anlaşılmalıdır?

lisans 24-soz-p02-yirmidorduncu-soz-birinci-dal-sultan-
temsilivle-esma-ve-rububivet-mertebeleri

Cevap 24

Genel kapsamının yanında, her varlığa ayrı bir kasıt ve dikkatle yöneldiği anlaşılmalıdır.